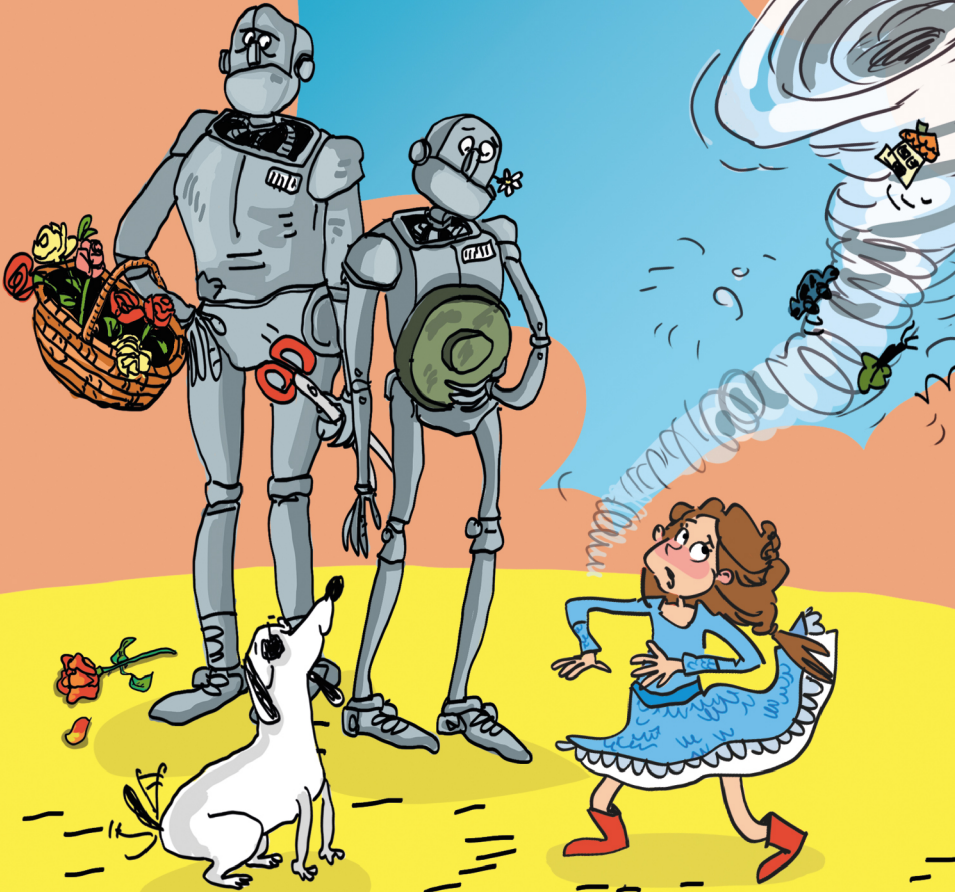

MİYASE SERTBARUT

İKİ ROBOT

Fabrika Hatası

MİYASE SERTBARUT
İKİ ROBOT
Fabrika Hatası

İKİ ROBOT FABRİKA HATASI

© 2022, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Miyase Sertbarut
RESİMLEYEN: Gökçe Yavaş Önal
EDİTÖR: Burhan Düzçay
DÜZELTİ: Yağmur Yavaş Aydın
GRAFİK UYGULAMA: Aynur Sarıbüyük

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Başkent Organize San. Bölgesi 22 Cad. No:6 Malıköy, Temelli/Ankara
Tel: 0312 284 18 14

Birinci Baskı: Kasım 2022 (3000 adet)

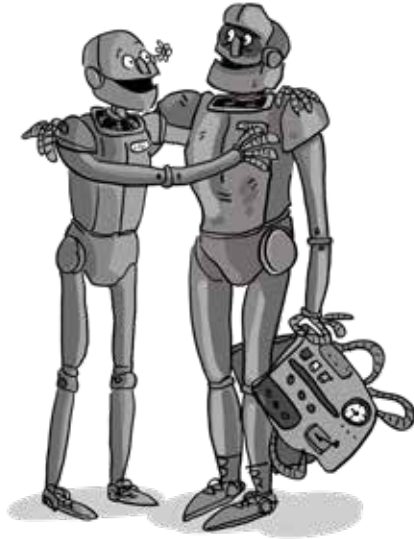
ISBN: 978-605-285-707-6

Yayınevi sertifika no: 45041

Matbaa sertifika no: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

MİYASE SERTBARUT
İKİ ROBOT
Fabrika Hatası

Miyase Sertbarut

1963 yılında Ceyhan'da doğdu.

Keloğlan, Jules Verne, Orhan Kemal ve Karabaşlarıyla büyüdü.

Okula giderken hep karnı ağrıyordu.
Yani o öyle zannediordu...

Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı
Bölümünü bitirdi, yine karnı ağrıyordu.

Öğretmenlik yaptı, karnının ağrısı geçmiyordu.

Yazmaya radyo tiyatroları ile başladı. Öykü,
roman, masal türlerinde yapıtlar verdi.

Karnının ağrısı geçti. Kitapların
bütün ağırlara iyi geldiğini düşünüyor.

Yazarın *Komşumuz Çok Acayip* adlı romanı
2013 yılında Gülten Dayıoğlu Çocuk ve Gençlik
Edebiyatı Vakfı ödülünü almıştır. *Sınavsız
Hava Sahası* adlı oyunu pek çok okulda
sahnelenmektedir. Diğer kitaplarından bazıları:
Ünsüz Youtuberın Günlüğü, *Koşkent'in Kayıp
Çocukları*, *Gizli Bahçe Masalları*...

Tudem Yayınlarından çıkan kitapları:

İlk okuma:

Emre ile Cemre (10 kitap)

Masal:

Bir Dilek Tut, Akvaryumdaki Denizkızı

Öykü:

Kırmızı Kartal, Altın Avcıları Plajda, Tuna'nın Büyülü Gemisi,
Yangın Tüpyüyle Uçan Çocuk, Saat Canavarı, İkiizler İz Peşinde

Roman:

Sarı Maymun, Kaçak Köpek Biber, Yalancı Portakal, Yılankale
Sınıfta Kalanlar Okul Açtılar, Yuan Huan'ın Kulübesi, Kimsin Sen?
Sisin Sakladıkları-1, Sisin Sakladıkları-2 Ortak Ruh
Kapiland'ın Kobayları, Kapiland'ın Karanlık Yüzü
Kapiland'ın Kıyameti, Kapiland'ın Külleri
Çöp Plaza-1, Çöp Plaza-2 Hayaller Hawaii
Ara Âlem-1 Tarlakoz'un Tuzağı, 2-Yasak Oyun, 3-Yeniden Doğuş
Buz Bebekler, Gerçekle Büyümek Düşlerle Yürümek
Bir Gün Herkes..., Asistanın İsyanı, İki Robot Fabrika Hatası

Delidolu Yayınlarından çıkan kitapları:

Çocukluğumun Tanrısı Piper Pa-25 (roman)

BÖLÜMLER

FIRTINALI GECE ...	7
WIND KÖYÜ ...	20
GALİNA ...	27
İTAATSIZ ROBOTLARA NE OLUR? ...	35
HORTUM ...	42
BARBA VE GALİNA ...	47
BAHÇEDEKİ ZİYAFET ...	51
ÖNCE SEN KAPAT! ...	61
KÜSKÜN KÖPEK ...	64
ROKETLİ ROBOT ...	68
KUMSALDAKİ FESTİVAL ...	75
YENİ BİR DENİZYILDIZI ...	91

FİRTINALI GECE

Üretim bandına yerleştirilen elektronik devreler ve metal parçalar, başlangıçta hiçbir şeye benzemezdi. Bant ilerledikçe parçalar birbirine monte edilirdi. Büyük küçük diskler, kablo ve yaylarla birbirine bağlanır, böylece gövde tamamlanırdı. Bandın son noktasında kullanışlı bir robot artık hazırды.

Bu üretimi mekanik işçiler yapardı, yani aslında onlar da birer robottu. Fabrika gece gündüz aktifti; uğultusu, vınıltısı hiç kesilmezdi. Almark ülkesi, teknolojiye geldiği bu seviyeden gurur duyardı.

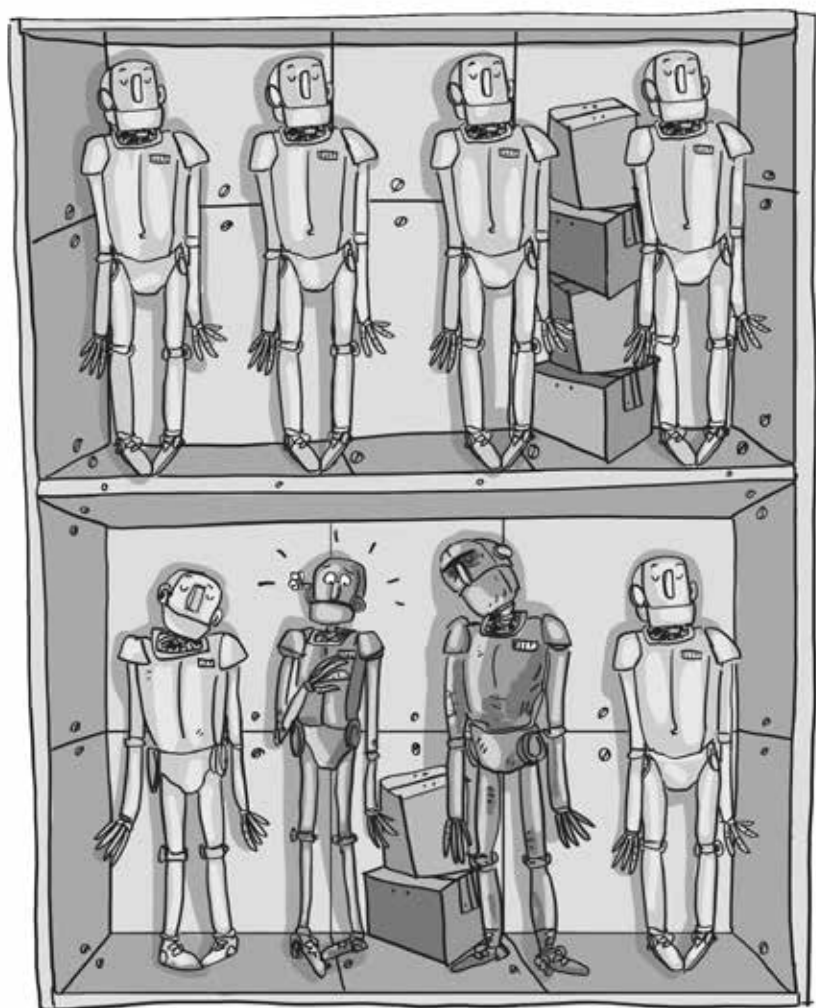
Gövdenin tamamlandığı son noktada her robota bir etiket yapıştırılırdı: Aşçı, Öğretmen, Şoför, Piyanist, Bahçıvan, Doktor, Manken, Savaşçı, Dadı, Terzi... Bu işlemin ardından robotlar, sipariş geldiğinde sevk edilmek üzere depolara kaldırılırdı.

O gün etiketçinin mekanik parmağında bir sorun oluştu, galiba yağlanma zamanı gelmişti. Etiketleri tam kavrayamıyor, işaret parmağı sağa sola sallanıyordu. Belki de vidası gevşemişti. Durumu merkeze bildirse de tamirci gelene kadar çalışmak zorundaydı, yoksa her şey aksardı. Bu nedenle parmağındaki arıza daha da derinleşti. Sözüünü edeceğimiz küçük yanlışlık, işte böyle ortaya çıktı. İşçi, 'Bahçıvan' etiketini banttaki 'Savaşçı' robota yapıştırdı. Yaptığı hatayı fark etmedi. Sonra bandın üzerinde kendisine yaklaşan diğer robota da 'Savaşçı' etiketini yapıştırdı. Oysa asıl bahçıvan buydu.

Yapımı tamamlanmış robotlar depoya yerleştirildi. Etiketleri karışmış olan iki robot yan yanaydı. Fabrikanın vınıltısı, cızırtısı depoya kadar geliyordu. Birden tüm bu sesleri bastıran kuvvetli bir gümbürtü duyuldu. Binanın her tuğlasını, duvarların içinden geçen bütün kabloları ve tabii içeride bulunan her nesneyi sarstı. Gök gürültüsü ve şimşek, aralıksız olarak yeri göğü inletti. Bu doğal elektrik akımı, bahçıvanın gözlerini açmasına neden oldu. Çevresini şöyle bir inceledi, erken uyandığını anladı.

Hava olayları yüzünden böyle şeylerin olması mümkün; bazen erikler, bademler zamanından önce çiçek açar, benimki de öyle bir durum olmalı, diye düşündü.

Ona yüklenen bitki bilimi, meteoroloji olayları, mevsimlerin döngüsü gibi konuları iyi bildiğinden böyle düşünmesi

normaldi. Sonra erken çiçek açan ağaçların başına gelebilecek tehlikeyi aklından geçirdi, o tomurcuklar meyveye dönüşmeden yere düşerdi. Kendisi öyle olmak istemediğinden yeniden uyku moduna geçmeye çalıştı. Gözlerini kapadı ama aklını kapayamadı.

Bahçıvan robot, gözleri kapalı olsa da gövdesine yapıştırılan etiketin kendisine ait olmadığını anladı. Kendisi savaşçı değildi ki, bu etiket de nereden çıkmıştı? *Aklım mı karıştı*, diye düşündü; gök gürültüsü ve çakan şimşekler zekâsına kısa devre mi yaptırmıştı? İçindeki bilgiler, aklın başında diyordu, sen bahçıvansın. Elma çiçeklerinin rengini, lale soğanlarının derinliğini, kasımpatıların nasıl üretileceğini bir savaşçı bilmezdi ama kendisi biliyordu. Bir hata olduğu kesindi.

Biraz kaygılandı, acaba işçiler sevkiyat sırasında bunu alayıp düzeltirler miydi? Yoksa kendisi mi söyleseydi? Evet, öyle yapabilirdi. İçeriye mekanik işçilerden biri girince yanlışlığı dile getirirdi. Kendisi savaş meydanlarında ne yapacaktı, papatya mı toplayacaktı? Robotlar tank sürerken, insanlar birbirlerine ateş ederken gülleri mi budayacaktı? Tank sürmeyi bilmiyordu; kullanabileceği tek araç, en fazla çim biçme makinesi olabilirdi. Kendini mayınlı bir arazide çim biçme makinesini sürerken hayal etti. Bu saçma duruma dayanamayıp güldü.

“Ne gülüyorsun?”

Bahçıvan robot irkildi. Konuşan kimdi? Uyanık biri daha

mı vardı? Başını sesin geldiği tarafa çevirince yanındaki iri robotla burun buruna geldi. Onun da gözleri açıldı.

“Bana yanlış etiket yapıştırmışlar, ona güldüm.”

“Seni hurda hâline getirecek yanlışlığa mı gülüyorsun, aptal mısın?”

“Hayır, bahçıvanım.”

“Senin etiketini de bana yapıştırmışlar.” dedi iri robot, sonra mekanik kolunu kaldırıp göğsündeki etiketi işaret etti.

“Söylersek düzeltirler, değil mi?” dedi asıl bahçıvan.

İri robot buna cevap vermedi, gözlerini tavana dikti. “Daha önce hiç savaşa katıldın mı?”

“Hayır, yeni yapım bir robotum ben, anı diskim sıfır.”

“Ben tamir için gelmiştim.” dedi savaşçı. “Benim diskim ağzına kadar dolu.”

“Harika, kim bilir ne heyecanlı anıların vardır.”

İri robotun beyinde eski savaşların görüntüleri hızla hareket etmeye başladı. Onları hatırlamak bile kendisini dehşet içinde bırakmıştı. Aynı şeyleri bir daha asla yaşamak istemezdi.

“Heyecanlıydı, evet.” dedi. “Sen de o heyecanı tadabilirsin, bak fırsat çıktı işte.”

“Ama ben savaştan anlamam, programım başka. Botanik bilgim var, meteoroloji de bilirim. Toprak konusunda uzmanım. Az buçuk ekoloji, azıcık genetik, peyzaj tasarımı, süs bitkileri, budama tekniği...”

“Kes şunu!” dedi savaşçı. “Bunlar cephede hiç işine yaramaz. Sana ateş et diyecekler, koş diyecekler, bomba fırlat diyecekler.”

“Demeyecekler çünkü ben bahçıvanım, bu hatayı düzeltirler.”

İri robot kendisi için bir şans olan bu karışıklığın düzeltilmesinden yana değildi. Acaba bu acemi robotu ikna edebilir miydi?

“Bu durumu değerlendirebilirsin. Biriyle yer değiştirmek çok heyecan verici.” dedi. “Zaten ömür boyu bahçıvanlık anıların olacak, anı diskini zenginleştirmek için kaçırılmaz bir fırsat.”

“Yani etiketlerin yanlış olduğunu söylemeyelim mi?”

“Bence söylemeyelim. İkimizin de farklı deneyimlere ihtiyacı var, ben de bahçıvanlıktan hiç anlamam. Bu şansını kullanabildiğimiz kadar kullanalım. Bir süre sonra bizi beceriksiz bulup hata yaptıklarını anlarlar ve olmamız gereken yere gönderirler. Yaşadığımız yanımıza kâr kalır. Ne dersin?”

“Biraz düşüneyim.” dedi genç bahçıvan ve gözlerini kapadı.

Dışarıda gök gürlüyor, şimşek çakıyor, yağmur çatıyı tazeyikli sularla temizlemeye devam ediyordu.

Aradan on dakika geçti geçmedi bahçıvan robot, başını yeniden savaşçı robota çevirdi.

“Tamam.” dedi. “Ama bir şartım var.”

“Söyle.” dedi iri robot, her türlü şarta çoktan razıydı.

“Sonrası için bağlantıda kalalım ve birbirimize danışalım.”

“Bunu neden istiyorsun?”

“Çünkü ben yeni yapım bir robotum, anı diskim bomboş. Bahçıvanlık bilgisiyle savaşamam ki. Hem senin de bana bir şeyler sorman gerekebilir.”

İri robotun tüm vidaları mutluluktan gevşedi, “Kabul.” dedi.

Tam ikisi anlaşmışken içeriye mekanik işçilerden biri girdi. Elinde yeni sipariş listesi vardı. Bir savaşçı ve bir bahçıvan isteniyordu. İki robotun yanına yürüdü, yük kaldırmak için programlanmış kollarıyla sağ omzuna savaşçıyı, sol omzuna bahçıvanı yerleştirdi. Elbette etiketlerine göre...

İşçi, deponun kapısına yanaşmış olan hava aracına siparişi teslim etti. Araçtaki robot pilot, taşıyacağı yükün bilgisini hafızasına kaydetmeliydi. Ortam gürültülü olduğu için bağırarak sordu:

“İsimleri ne? Yanlışlık yapmayayım.”

İşçi, mekanik parmağıyla bahçıvanı işaret etti:

“Bunun adı Barba, savaşçı olan. Wind köyüne bırakacaksın, köylülerin kaçmasına engel olacak.”

“Tamam.” dedi robot pilot, iri olanı işaret etti. “Ya diğeri?”

“Onun adı Kriko, başkanın yazlık sarayı için yeni üretildi. Bahçıvanlık yapacak.” Sonra iki elini beline koydu. “Neden soruyorsun ki, zaten etiketlerinde adları da, görevleri de belli.”

Pilot güldü. “Biliyorum, senin kulaklar hâlâ sağlam mı merak ettim. İnsan bu fabrikada sağır olur.”

İşçinin yüz ifadesi değişmedi. “İnsan sağır olur, robotlar değil.”

Pilot başını salladı. Sonra bahçıvan etiketli robotu işaret etti:

“Bunu neden böyle iri yapmışlar?” dedi. “Savaşçıya benziyor, çok tuhaf.”

“Başkan iri şeyleri seviyor, ondandır belki.” dedi işçi.

Pilot ve işçi gülüşürken hava aracının içinde yan yana duran iki robot birbirlerine göz kırptı. Her şey yolunda gibiydi.

Gerçek bahçıvan heyecanlıydı. “Yeni ismime alışsam iyi olacak. Barba, Barba, Barba...” diye kendi kendine tekrar etti. Sonra merakla savaşçıya fısıldadı:

“Wind köyüne daha önce gitmiş miydin? Nasıl bir yer acaba?”

“Hayır ama savaşta bütün köyler aynıdır, yıkıntıdan başka bir şey bulunmaz.”

Bahçıvan umutluydu. “Belki de bu farklıdır.”

Savaşçı onun iyimserliğine içinden güldü, sonra kendini bekleyen cenneti düşündü. Acaba yazlık saray nasıl bir yerdi? Denize yakın olmalıydı, adı üstünde yazlık. Belki de bir göl kıyısındaydı. Bahçe bakımını yaptıktan sonra kıyıya gidebilirdi. Suda yüzen insanları izlerdi. Kum üzerinde kendi ayak

izlerini bırakırdı. Top oynayan gençlerin ılıklarını dinlerdi. Köpeğini koşturan kadına bakardı. Belki deniz kabuğu bile toplardı. Savaş meydanlarında gördüklerinden sonra, bütün bunlar ona piyango kazanmışçasına keyif vermişti.

Barba ise arkadaşının söylediği yıkıntıyı düşünüyordu. Savaşın heyecanı bir şeylerin yıkılmasıyla mı ilgiliydi? Aslında doğa olayları da heyecan yaratırdı. Gökyüzünden düşen ceviz kadar dolular, kırmızı gllerin üzerine yağan bembeyaz kar, kuşların kar üzerinde bıraktıkları ayak izleri, dikenli çirkin bir kaktüsün bir gece büyüleyici bir iek aıvermesi, o çiçeğin 24 saat sonra snvermesi... Hepsi, hepsi çok heyecan vericiydi.

Acaba gideceği köyde bir komutanı olacak mıydı? Başka robot askerler veya insan askerler... Hangi savaş taktiklerini kullanacaktı? Ne demişti onları teslim eden işçi: *“Köylülerin kaçmasına engel olacak.”* Köylüler nereye kaçıyordu ki? İnsan bağını bahçesini, evini keçisini, ayvasını narını bırakıp kaar mı? Bütün bu soruların cevabını oraya gidince anlayacaktı. Belki de kamasınlar diye köyün çevresine hendek kazacaktı? Belki silah kullanacaktı? Kime karşı?

Tabii ki düşmana karşı, diye yanıtladı i sesi. Düşman kim? Karşı taraf. Ya karşı tarafta da kendisi gibi yanlışlıkla savaş gelmiş bir bahçıvan robot varsa? İki bahçıvan birbirinin kablolarını, plakalarını mı paralayacaktı? Kolunu, bacağını, parmaklarını... Gerçi fabrikalarda onları yeniden yapıyorlardı, tamirleri kolaydı. Ya karşısındaki insansa, gerçek bir

bahçıvan insan? Onlar şeftalinin kokusunu bile alırdı, yani kendisinde olmayan özelliklere sahiplerdi. Fakat tamir edilmeleri zordu. Hele devreleri yanarsa akılları bir daha başına gelmezdi, hatta bir daha şeftali de koklayamazlardı. Barba kimseye böyle bir kötülük yapmak istemezdi. Acaba gitmekten vaz mı geçse?

Hava aracı yükselmişti, bulutların arasına dalıp çıkıyordu.

“Ben düşündüm de...” dedi Barba.

Kriko başını diğer tarafa çevirdi, deneyimli bir robot olarak onun ne düşündüğünü tahmin ediyordu.

Kriko tepki vermeyince Barba elini uzatıp arkadaşının omzuna dokundu. “Vazgeçtim ben.”

İri robot, uyku moduna geçmiş gibi gözlerini kapadı. Barba bu ilgisizlik üzerine yerinden kalktı. Kabine yaklaşıp pilotun metal omzuna dokundu. Pilot irkildi, onların uyanık olduğunu düşünmemişti.

“Bir sorun var.” dedi Barba.

“Erken uyanmak sorun değil.” dedi Pilot. “Bazen oluyor böyle.”

“Hayır, sorun başka, etiketlerimiz karışmış.”

Pilot bir kahkaha attı. “Vay, korkak savaşçı seni! Gitmek için numara mı yapıyorsun yoksa?”

“Gerçekten diyorum, ben aslında bahçıvanım, savaşçı olan o.” diye Kriko’yu gösterdi.

Bunun üzerine pilot, kendi göğsündeki etiketi gösterdi.

MİYASE SERTBARUT İKİ ROBOT Fabrika Hatası

Dünyayı yanlışlık kurtaracak!

Hikâyemiz fabrikada etiketi karışan iki robotla ilgili; biri bahçıvan, biri savaşçı. Bu karışıklık neye yol açar? Savaş meydanlarında güller mi açar? Gül bahçelerinde mayın mı patlar? Yoksa mekanik bir kalp hem kendisinin hem kimsesiz bir kızın alın yazısını değiştirmek için mekanikliğin ötesine mi geçer?

Kriko ve Barba adındaki iki robot, savaş kararı alanları da, savaştan hayatı altüst olanları da yakından tanımamızı sağlıyor. Kitabı okurken “Keşke fabrikalar hata yapmaya devam etse.” diyebilirsiniz. Kim bilir, belki dünyanın kurtuluşu böyle bir hatada gizlidir.

Resimleyen: Gökçe Yavaş Önal